

STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

školní rok 2026/2027

**Základní škola a Mateřská škola Nedvědice,
okres Brno-venkov, příspěvková organizace**

Základní údaje o škole

Název organizace	Základní škola a Mateřská škola Nedvědice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace
Adresa	Nedvědice 80, 592 62
IČO	43380107
Ředitel školy	Mgr. Petr Punčochář
E-mail ředitele	petr.puncochar@zsnedvedice.cz
Zástupkyně ředitele	Mgr. Bc. Eva Zemanová
E-mail	eva.zemanova@zsnedvedice.cz
Výchovná poradkyně	Mgr. Bc. Leona Vejrostová
E-mail	leona.vejrostova@zsnedvedice.cz
Školní metodik prevence	Mgr. Iva Sýsová
E-mail	iva.sysova@zsnedvedice.cz
Školní speciální pedagog	Mgr. Iva Sýsová
Konzultační hodiny	dle předchozí domluvy

Charakteristika a účel strategie

Strategie předcházení školní neúspěšnosti je součástí systému poradenských služeb školy. Jejím cílem je včas identifikovat děti a žáky ohrožené školním neúspěchem, zjistit možné příčiny obtíží, nastavit přiměřenou podporu, průběžně vyhodnocovat její účinnost a podporovat úspěšné zvládání přechodů mezi jednotlivými stupni vzdělávání.

Školní neúspěšnost není chápána pouze jako zhoršený prospěch. Může se projevit také ztrátou motivace, obtížemi v adaptaci, zvýšenou absencí, nedostatečnými pracovními návyky, dlouhodobým neplněním školních povinností, problémy v oblasti vztahů a duševní pohody nebo nerovnými podmínkami pro vzdělávání.

Právní a odborný rámec

- zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, v platném znění – zejména § 16 (podpora vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami), § 18 (individuální vzdělávací plán), § 21 a § 22 (práva a povinnosti žáků a zákonných zástupců), § 29 (bezpečnost a ochrana zdraví);
- vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v platném znění; od 1. 1. 2027 ve znění změn provedených vyhláškou č. 170/2026 Sb.;
- vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění;
- vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, v platném znění;
- platný Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání a školní vzdělávací program školy;
- platný Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání; revidovaný RVP PV je v přechodném období a jeho povinné zavedení je stanoveno od 1. 9. 2027;

- program poradenských služeb školy, preventivní program školy a další vnitřní dokumentace školy.

Odpovědnost a spolupráce pracovníků školy

Výchovný poradce

Výchovný poradce koordinuje tvorbu strategie předcházení školní neúspěšnosti a podílí se na její realizaci. Spolupracuje s vedením školy, třídními učiteli, školním speciálním pedagogem, školním metodikem prevence, školskými poradenskými zařízeními a zákonnými zástupci.

- koordinuje systém včasného zachycení žáků ohrožených školním neúspěchem;
- zajišťuje poradenskou pomoc žákům a zákonným zástupcům v otázkách vzdělávání a další vzdělávací cesty;
- spolupracuje při nastavování a vyhodnocování podpory;
- koordinuje spolupráci se školskými poradenskými zařízeními v rozsahu své působnosti;
- vede písemné záznamy umožňující doložit rozsah a obsah činnosti a realizovaná opatření.

Školní speciální pedagog

- provádí speciálněpedagogickou depistáž a orientační diagnostiku v rozsahu své odborné kompetence;
- podílí se na vyhledávání žáků s rizikem školního neúspěchu a speciálními vzdělávacími potřebami;
- poskytuje individuální nebo skupinovou speciálněpedagogickou podporu;
- metodicky podporuje pedagogy při diferenciaci, individualizaci a nastavování podpůrných opatření;
- spolupracuje se zákonnými zástupci, PPP, SPC a dalšími odbornými pracovišti;
- podílí se na vyhodnocování účinnosti podpory a na přechodech MŠ–ZŠ a 1.–2. stupeň.

Školní metodik prevence

ŠMP se podílí zejména tam, kde se školní neúspěšnost propojuje s rizikovým chováním, absencí, vztahovými problémy, nepříznivým klimatem třídy, duševním zdravím nebo celkovou pohodou žáka. Koordinuje preventivní program školy, podporu duševního zdraví, třídnickou práci a preventivní či intervenční aktivity v rozsahu stanoveném vyhláškou č. 72/2005 Sb.

Třídní učitel a vyučující

- průběžně sledují vzdělávací pokrok, motivaci, pracovní návyky, docházku a zapojení žáka;
- včas informují třídního učitele a pracovníky ČSP o výrazném či dlouhodobém zhoršení;
- komunikují se zákonnými zástupci a poskytují jim konkrétní informace o vzdělávacích obtížích;
- realizují dohodnutá pedagogická opatření a poskytují zpětnou vazbu o jejich účinnosti;
- dbají na přiměřené nároky, srozumitelná kritéria hodnocení, diferenciaci a formativní zpětnou vazbu.

Rizikové faktory a signály školní neúspěšnosti

- náhlé nebo postupné zhoršování prospěchu;
- opakované neplnění úkolů, nepřipravenost, nedokončování práce;
- výrazně pomalé pracovní tempo nebo obtíže s porozuměním zadání;
- nedostatečně osvojené základní dovednosti a učivo, na něž další výuka navazuje;
- výrazná chybovost, obtíže s pozorností, pamětí, organizací práce či pracovním tempem;
- ztráta motivace, rezignace, nízké sebehodnocení, strach z chyby nebo školy;
- zvýšená omluvená či neomluvená absence;
- obtíže v adaptaci, vztahové problémy, šikana nebo sociální izolace;
- psychická nepohoda, rodinná zátěž, dlouhodobé zdravotní obtíže nebo jiné životní okolnosti ovlivňující vzdělávání;

- jazyková bariéra, odlišné kulturní prostředí nebo jiné životní podmínky;
- obtíže při přechodu mezi stupni vzdělávání.

Postup při zachycení rizika školní neúspěšnosti

1. Pedagog zaznamená konkrétní projevy obtíží a ověří, zda jde o jednorázové selhání, nebo opakující se trend.
2. Třídní učitel shromáždí informace od vyučujících a podle potřeby konzultuje situaci s VP, ŠSP nebo dalším členem CŠP.
3. Proběhne rozhovor se žákem přiměřený jeho věku a možnostem. Cílem je zjistit jeho pohled, obtíže, silné stránky a potřeby.
4. Škola včas kontaktuje zákonného zástupce a společně hledá realistická opatření.
5. Pedagogická podpora se nastavuje podle příčiny obtíží – např. diferenciací, úprava organizace práce, cílené procvičování, konzultace, doučování, podpora pracovních návyků, práce s motivací, speciálněpedagogická péče či podpora klimatu třídy.
6. Pokud běžná pedagogická podpora nepostačuje nebo jsou přítomny závažnější obtíže, škola doporučí konzultaci či vyšetření v PPP/SPC, případně další odbornou pomoc.
7. Účinnost opatření se v předem dohodnutém termínu vyhodnotí. Podpora se podle výsledku ukončí, upraví nebo rozšíří.

Podpůrná opatření a pedagogická podpora

Škola poskytuje žákovi podporu bez zbytečného odkladu. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola podle vzdělávacích potřeb žáka bez doporučení školského poradenského zařízení. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně se poskytují na základě doporučení školského poradenského zařízení a za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb.

- individualizace a diferenciací výuky;
- úprava metod, forem, tempa a organizace práce;
- jasné členění úkolů a ověřování porozumění zadání;
- pravidelné opakování a upevňování základního učiva;
- formativní zpětná vazba a práce s chybou;
- podpora plánování, přípravy a pracovních návyků;
- konzultace, doučování nebo cílená pedagogická podpora podle možností školy;
- speciálněpedagogická intervence v rámci kompetencí školy;
- spolupráce s rodinou a případně s PPP/SPC;
- podpora bezpečného klimatu, duševní pohody a začlenění do kolektivu.

Spolupráce se zákonnými zástupci

- zákonní zástupci jsou průběžně informováni o vzdělávacím pokroku, obtížích a chování dítěte prostřednictvím školního informačního systému a osobních konzultací;
- škola poskytuje konkrétní a srozumitelnou informaci o tom, v čem se obtíže projevují a jaká opatření byla navržena;
- rodiče mají možnost individuálních konzultací s vyučujícími, třídním učitelem a pracovníky CŠP;
- škola podporuje partnerskou komunikaci a společné stanovování dosažitelných cílů;
- při doporučení odborného vyšetření škola rodičům vysvětlí důvod a možnosti využití PPP, SPC nebo dalších odborných služeb.

Podpora pozitivního školního klimatu a motivace

Bezpečné a podporující školní klima je významným ochranným faktorem školní úspěšnosti. Škola proto propojuje strategii předcházení školní neúspěšnosti s třídnickou prací, podporou duševního zdraví a preventivním programem školy.

- pravidelná práce se třídními kolektivy a třídnické hodiny;
- sebehodnocení žáků a práce se zpětnou vazbou;
- školní parlament a možnost žáků vyjadřovat se k záležitostem školy;
- společné školní a třídní akce, projektové dny a aktivity podporující soudržnost;
- nabídka volnočasových školních a mimoškolních aktivit;
- včasná práce se vztahovými problémy a rizikovým chováním.

Adaptační podpora 6. ročníku

V 6. ročníku škola cíleně podporuje přechod na druhý stupeň. V období září–říjen realizuje adaptační aktivity nebo adaptační kurz podle aktuálních možností školy. Cílem není pouze jednorázová akce, ale vytvoření podmínek pro bezpečný a funkční třídní kolektiv a včasné zachycení adaptačních či vzdělávacích obtíží.

- vzájemné poznání žáků a třídního učitele;
- nastavení pravidel a bezpečné komunikace;
- rozvoj spolupráce, respektu a nenásilného řešení neshod;
- podpora zodpovědnosti za společné úkoly;
- seznámení s vyššími nároky druhého stupně, organizací učení a systémem podpory ve škole;
- následné vyhodnocení adaptace a případná práce ČSP s jednotlivcem nebo třídou.

Projekt I – Plynulý přechod dětí z MŠ do ZŠ

Vstup do 1. ročníku představuje významnou změnu v životě dítěte a jeho rodiny. Cílem projektu je podporovat školní připravenost, včas zachycovat oblasti, ve kterých dítě potřebuje podporu, usnadnit adaptaci na školní prostředí a zajistit smysluplnou návaznost pedagogické práce MŠ a ZŠ.

Podpora dětí v MŠ

- individuální a skupinová práce s předškolními dětmi;
- systematické rozvíjení dílčích funkcí důležitých pro budoucí čtení, psaní a matematiku;
- společné aktivity MŠ a ZŠ, návštěvy předškoláků ve škole a prvňáčků v MŠ;
- informativní setkání rodičů s pedagogem budoucí 1. třídy;
- spolupráce s PPP a dalšími odbornými pracovišti podle potřeb dítěte;
- pedagogická diagnostika a depistáž v rozsahu kompetencí školy;
- portfolio dítěte jako pracovní nástroj pro sledování vývoje a plánování podpory;
- edukační skupinky – předpokládaný rozsah 10 lekcí podle organizačních možností školy;
- konzultace pedagogů MŠ a ZŠ a vzájemné naslechy.

Obsah edukačních skupinek

- sluchové a zrakové vnímání;
- předmatematické představy;
- prostorová a časová orientace;
- hrubá a jemná motorika, grafomotorika a správný úchop psacího náčiní;
- řečové a komunikační dovednosti v rozsahu pedagogické podpory;
- pozornost, pracovní návyky, dokončení úkolu a samostatnost;

- sociální dovednosti, spolupráce, respektování pravidel a autority;
- hravá příprava dovedností důležitých pro vstup do základního vzdělávání.

Návaznost v ZŠ

- využívání vhodných pedagogických diagnostických nástrojů pracovníky, kteří jsou k jejich použití odborně způsobilí nebo proškoleni;
- průběžné sledování čtenářských, pisatelských a matematických dovedností a dalších oblastí školní úspěšnosti;
- konzultace učitelů 1. stupně a školního speciálního pedagoga;
- náslechy a metodická spolupráce;
- včasné poskytování podpory ve škole a v případě potřeby doporučení PPP/SPC;
- průběžné vyhodnocování adaptace dítěte v 1. ročníku.

Ochrana osobních údajů a předávání informací MŠ–ZŠ

Pedagogická diagnostika a portfolio dítěte slouží především k pedagogickému plánování a podpoře dítěte. Při předávání informací mezi MŠ a ZŠ škola postupuje v souladu s aktuálními právními předpisy, účelem zpracování osobních údajů a pravidly ochrany soukromí. Předávají se pouze údaje nezbytné pro zajištění návaznosti vzdělávání a podpory dítěte, a to zákonným způsobem. Nahlížení do kompletního portfolia není automatickým právem budoucího učitele.

Cíle projektu MŠ–ZŠ

Z hlediska dítěte	Z hlediska pedagoga	Z hlediska rodiče
bezpečný přechod; seznámení s prostředím, učitelem a spolužáky; rozvoj školní připravenosti, samostatnosti, motoriky, komunikace, sociálních dovedností a předmatematických představ	včasné poznání vzdělávacích potřeb; návaznost práce MŠ a ZŠ; plánování podpory; konzultace pedagogů; včasná identifikace rizika školního neúspěchu	informace o školní připravenosti; možnost konzultací; konkrétní doporučení pro domácí podporu; partnerská spolupráce se školou

Projekt II – Přechod žáků z 1. na 2. stupeň ZŠ

Přechod na druhý stupeň přináší změnu organizace výuky, vyšší počet vyučujících, nové předměty, rostoucí nároky na samostatnost a často také změny ve složení kolektivu. Cílem projektu je předcházet adaptačním obtížím a poklesu školní úspěšnosti a zajistit kontinuitu podpory.

- včasné předání nezbytných pedagogických informací mezi vyučujícími 1. a 2. stupně při respektování ochrany osobních údajů;
- společná konzultace třídního učitele 5. ročníku, budoucího třídního učitele a ČŠP podle potřeby;
- předání informací o funkčních pedagogických postupech a platných podpůrných opatřeních;
- adaptační program v 6. ročníku;
- zvýšené sledování prospěchu, docházky, pracovních návyků a vztahů v prvních měsících 6. ročníku;
- včasné řešení obtíží ve spolupráci se žákem a zákonným zástupcem;
- vyhodnocení adaptace třídy a jednotlivých žáků nejpozději v průběhu 1. pololetí.

Preventivní a podpůrná témata ve výuce

Témata primární prevence nejsou totožná se strategií předcházení školní neúspěšnosti, mohou však významně ovlivňovat podmínky pro vzdělávání. Škola je proto realizuje v návaznosti na preventivní program školy.

- duševní zdraví, psychohygienu, stres a bezpečné vyhledání pomoci;
- bezpečné vztahy, prevence šikany a kyberšikany;
- prevence užívání návykových látek a dalších závislostních forem chování;

- bezpečný a odpovědný pohyb v online prostředí, mediální a informační gramotnost;
- zdravý životní styl, prevence poruch příjmu potravy a odpovědnost za zdraví;
- právní povědomí a odpovědnost;
- dopravní výchova, první pomoc a ochrana člověka za mimořádných událostí;
- respekt k odlišnosti, prevence diskriminace, rasismu, xenofobie a dalších nenávistných projevů.

Spolupráce s externími organizacemi

Škola podle potřeb dítěte, žáka, třídy nebo rodiny spolupracuje zejména s:

- Městysem Nedvědice;
- pedagogicko-psychologickými poradnami – zejména PPP Brno a PPP Vysočina;
- speciálně pedagogickými centry – zejména SPC Ibsenova a pracovišti v Kraji Vysočina;
- SVP Velké Meziříčí;
- orgány sociálně-právní ochrany dětí podle místní příslušnosti;
- Policií České republiky;
- další zařízení zájmového vzdělávání;
- organizacemi poskytujícími preventivní, poradenské a podpůrné programy, např. Společnost Podané ruce a dalšími aktuálně vybranými poskytovateli.

Dokumentace a ochrana informací

- pracovníci ČŠP vedou záznamy o své činnosti v rozsahu stanoveném právními předpisy;
- dokumentují se podstatná zjištění, navržená opatření, komunikace se zákonnými zástupci a vyhodnocení účinnosti podpory;
- zpracovávají se pouze údaje potřebné pro stanovený účel;
- přístup k dokumentaci mají pouze oprávněné osoby;
- citlivé informace o žákovi se nesdílují plošně pedagogickému sboru; sdílejí se pouze v rozsahu nezbytném pro vzdělávání, bezpečí a podporu žáka.

Vyhodnocování strategie

- průběžné sledování žáků ohrožených školním neúspěchem;
- vyhodnocování účinnosti nastavených opatření v dohodnutých termínech;
- pololetní a závěrečné vyhodnocení činnosti centra školského poradenství (ČŠP);
- vyhodnocení projektu MŠ–ZŠ a přechodu na 2. stupeň;
- analýza potřeb tříd a žáků, docházky a dalších relevantních ukazatelů;
- využití anonymizovaných závěrů pro plánování podpory a preventivních aktivit na další školní rok.

Orientační harmonogram 2026/2027

Období	Hlavní činnosti
září–říjen	vstupní sledování adaptace; 6. ročník – adaptační podpora; identifikace žáků s rizikem školní neúspěšnosti; nastavení podpory
říjen–prosinec	konzultace pedagogů a rodičů; intervence ČŠP; průběžné vyhodnocování; příprava/realizace edukačních skupinek MŠ
leden	pololetní vyhodnocení podpory a úprava opatření

únor–duben	pokračování cílené podpory; spolupráce MŠ–ZŠ; zápis a návazné konzultace; příprava přechodu 5.–6. ročník
květen–červen	vyhodnocení projektů; předání nezbytných pedagogických informací; plán podpory pro další školní rok; závěrečná evaluace strategie

Závěrečná ustanovení

Strategie je živým dokumentem. Je průběžně aktualizována podle potřeb školy, změn právních předpisů, doporučení školských poradenských zařízení a výsledků evaluace. Je propojena s programem poradenských služeb školy, preventivním programem školy a dalšími relevantními vnitřními dokumenty.